Lietas arhīva Nr. K68-0301-22/20
ECLI:LV:RPPT:2022:0622.13070001021.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022. gada 22. jūnijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnesis Erlens Ernstsons,
piedaloties prokurorei Jevgēnijai Biļevskai
aizstāvim Ilmāram Punkam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

/pers. B/ izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību) nelielā apmērā šādos apstākļos:

2020. gada 30. maijā ap plkst. 14.36 /pers. B/, atrodoties SIA "/Nosaukums/" veikalā "/Nosaukums/" /adrese/, mantkārīgu tieksmju vadīts, būdams pārliecināts, ka viņa darbības neviens nenovēro, nolūkā izdarīt zādzību no veikala, no kases letes paņēma SIA "/Nosaukums/" piederošo mobilo telefonu Samsung i9300 Galaxy SIIIBlack 298,80 EUR vērtībā, kuru paslēpa savu šortu kabatā. Pēc tam /pers. B/ ar nolaupīto mobilo telefonu devās projām no veikala.

Ar šādām savām darbībām /pers. B/ nozaga SIA "/Nosaukums/" piederošo mantu 298,80 EUR vērtībā.

Tādējādi /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

Tiesas sēdē prokurore, uzturot /pers. B/ izvirzīto apsūdzību, Kriminālprocesa likuma 462. panta otrās daļas kārtībā, nemainoties noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijai, grozīja apsūdzētajam izvirzīto apsūdzību, labojot pārrakstīšanās kļūdu cietušās un cietušās veikala nosaukumā, SIA "/Nosaukums/" un SIA "/Nosaukums/" veikalā "/Nosaukums/" vietā pareizi ierakstot SIA "/Nosaukums/" un SIA "/Nosaukums/" veikalā "/Nosaukums/".

Iztiesāšanas laikā apsūdzētais /pers. B/ savu vainu visā viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā un grozītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas atzina pilnībā un izdarīto nožēloja. Lūdza neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, norādot, ka viņam pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.

Tiesa, izskaidrojusi procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499. pantam nolēma neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais /pers. B/ atzina savu vainu visā viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā un grozītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, uzturēja lūgumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu un piekrita šādas pārbaudes neizdarīšanai, turklāt tiesai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes neradās šaubas par apsūdzētā vainīgumu viņam izvirzītajā, uzturētajā un grozītajā apsūdzībā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi un viņa vainīgums ir pierādīts pilnībā, līdz ar to /pers. B/ ir atzīstams par vainīgu un sodāms Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Ievērojot lietā pieņemto lēmumu – neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, tiesa atzīst, ka pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams (Kriminālprocesa likuma 527. panta trešā daļa).

Krimināllikuma 46. panta otrā daļa noteic, ka, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu apsūdzētā /pers. B/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas klasificējams kā tīšs mazāk smags noziegums.

No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka apsūdzētais /pers. B/ ar tiešu nodomu un apzināti prettiesiskām darbībām ir vērsies pret īpašumu, apdraudot cietušās SIA "/Nosaukums/" mantiskās intereses, prettiesiski iegūstot savā īpašumā svešu mantu, nodarot cietušajam reālu mantisku zaudējumu. SIA "/Nosaukums/" nepieteica kaitējuma kompensāciju, jo nolaupītās mantas tika atgrieztas cietušajai.

Iztiesāšanas laikā, pārbaudot apsūdzētā /pers. B/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: dzimis Rīgā 1993. gada 4. aprīlī, Latvijas Republikas nepilsonis, ar 9 klašu izglītību, atraitnis, nestrādā, iepriekš sodīts, pēdējo reizi ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022. gada 7. jūnija spriedumu pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas (septiņi noziedzīgi nodarījumi), 175. panta pirmās daļas, 175. panta trešās daļas (divi noziedzīgi nodarījumi), 15. panta ceturtās daļas un 176. panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 50. panta trešās un piektās daļas nosacījumus, ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 4 mēnešiem 21 dienu un probācijas uzraudzību uz 1 gadu, bez mantas konfiskācijas (spriedums nav stājies spēkā).

Apsūdzētais/pers. B/ šajā kriminālprocesā 2021.gada 21. jūlijā tika izsludināts meklēšanā.

Krimināllikuma 5. panta pirmā daļa paredz, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā spēkā esošajā likuma redakcijā par Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu. Savukārt spēkā esošajā redakcijā par Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz

laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta ceturtās daļas noteikumiem – brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Lemjot jautājumu par atbilstoša kriminālsoda piemērošanu apsūdzētajam /pers. B/ pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, ievērojot Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā norādītos soda veidu ietekmējošos apstākļus, sabiedrības drošības nolūkos, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam par izdarīto noziegumu ir nosakāms tikai un vienīgi brīvības atņemšanas sods, atbilstoši apsūdzētā personībai, noziedzīgā nodarījuma raksturam, ar noziegumu apdraudēto interešu nozīmīgumam.

Tiesa uzskata, ka reāls brīvības atņemšanas sods šajā gadījumā pildīs arī savu preventīvo funkciju – panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tādēļ, lai aizsargātu ikviena drošību un novērstu analogu pārkāpumu nākotnē, kā arī, lai tiktu ievērots vispārējās un ģenerālās prevencijas princips, tiesas ieskatā, ir svarīgi, lai vainīgais tiktu atbilstoši sodīts par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ar panta sankcijā paredzēto sodu – brīvības atņemšanas veidā, jo soda individualizācija ir cieši saistīta arī ar likumības principa ievērošanu, kas izpaužas gan pareizā noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijā, gan taisnīga soda noteikšanā, vadoties no soda noteikšanas vispārīgajiem principiem. Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas sankcijā ietverto brīvības atņemšanas alternatīvo soda veidu noteikšana nesasniegs soda mērķi, ņemot vērā apsūdzētā personību.

Tiesa neatstāj bez ievērības faktu, ka apsūdzētais /pers. B/ ir vairākkārtīgi sodīts par nodarījumiem, kuros pārsvarā dominē mantiska rakstura noziedzīgi nodarījumi, starpposmi starp šiem noziedzīgiem nodarījumiem ir bijuši neilgi. Viņam ir bijis piespriests gan brīvības atņemšanas sods, gan alternatīvs un mazāk ierobežojošs sods, taču agrāk piespriestie kriminālsodi nav bijuši pietiekami efektīvi resocializācijas pasākumu īstenošanā, tā kā Krimināllikuma vispārprofilaktiskā iedarbība nav sasniegusi Krimināllikuma 35.pantā definētos ģenerālās un speciālās prevencijas uzdevumus, ko pamato soda efektivitātes kritērijs – recidīvs (nedzēstas sodāmības laikā apsūdzētais ir izdarījis jaunu mazāk smagu mantiska rakstura noziegumu). Līdz ar to konstatējams, ka noziedzīgos nodarījumus apsūdzētais izdara ar zināmu regularitāti, no to izdarīšanas viņš nevar atturēties.

Minētie apstākļi dod tiesai pamatotu secinājumu, ka apsūdzētais /pers. B/ nav izpratis savu prettiesisko darbību nepieļaujamību, nespēj iekļauties sabiedrībā, neizdarot jaunus likumpārkāpumus, lai gan apsūdzētais atrodas ekonomiski aktīvā darbspējīgā vecumā, taču ar zemu subjektīvās uzvedības kontroles līmeni, kas dzīvo pēc personiskā labuma principa noteikumiem, un savus sociālos aspektus un intereses tendenciozi risina ar prettiesiskām darbībām, neņemot vērā sabiedrībā pastāvošās tiesību normas un sabiedrības intereses kopumā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli noziedzīgā nodarījumā atzīst savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu tiesa par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli noziedzīgā nodarījumā atzīst noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Tāpat tiesa ņem vērā to, ka apsūdzētais /pers. B/ ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21. pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču tas nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47. panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499. pantam – viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana.

Tā kā apsūdzētajam /pers. B/ Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir atzīts viens atbildību mīkstinošs apstāklis un viens atbildību pastiprinošs apstāklis, tiesa, kopumā ņemot vērā gan soda noteikšanas vispārīgos principus, gan Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmuma 15. punkta rekomendāciju, kas noteic, ka atbildību pastiprinošu apstākļu esība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams, šādus apstākļus nekonstatējot, secina, ka apsūdzētajam /pers. B/ par izdarīto noziegumu pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas ir nosakāms inkriminētā panta sankcijā paredzētais sods brīvības atņemšanas veidā - uz 5 mēnešiem, ar mērķi – veicināt apsūdzētā atbildību resocializācijas pasākumu īstenošanā un soda efektivitātes kritēriju sasniegšanā.

Vienlaikus tiesa atzīst, ka, ievērojot Krimināllikuma 55. panta 11. daļas nosacījumus, attiecībā pret apsūdzēto nav piemērojama nosacīta notiesāšana, jo apsūdzētais jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīja nedzēstas sodāmības laikā.

Izskatāmās lietas ietvaros apsūdzētais bija aizturēts no 2020. gada 5. jūnija plkst. 12.50 līdz 2020. gada 7. jūnija plkst. 12.05 (divas dienas).

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 21. jūlija lēmumu apsūdzētajam /pers. B/ grozīti piemērotie drošības līdzekļi – uzturēšanās noteiktā vietā un aizliegums izbraukt no valsts – uz apcietinājumu. 2022. gada 28. aprīlī /pers. B/ tika aizturēts.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta ceturto un piekto daļu brīvības atņemšanas soda termiņā /pers. B/ ieskaitāma aizturēšana no 2020. gada 5. jūnija plkst. 12.50 līdz 2020. gada 7. jūnija plkst. 12.05 (divas dienas), kā arī apcietinājums no 2022. gada 28. aprīļa līdz 2022. gada 22. jūnijam. Brīvības atņemšanas sods skaitāms no 2022. gada 22. jūnija.

Krimināllikuma 50. panta piektā daļa noteic, ka tiesa nosaka galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ja pēc sprieduma (..) spēkā stāšanās konstatēts, ka persona vainīga vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko tā izdarījusi pirms sprieduma (..) spēkā stāšanās pirmajā lietā, soda laikā ieskaitot sodu, kas pilnīgi vai daļēji izciests pēc pirmā sprieduma (..).

Ievērojot lietā konstatēto – šī sprieduma taisīšanas dienā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022. gada 7. jūnija spriedums nav stājies likumīgā spēkā, tad apsūdzētajam /pers. B/ nav nosakāms galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piektās daļas nosacījumiem.

Kriminālprocesa likuma 249. panta pirmā daļa noteic, ja procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanas laikā ir zudis vai mainījies tā piemērošanas pamats, mainījušies piemērošanas nosacījumi, personas uzvedība vai ir noskaidroti citi apstākļi, kas noteica piespiedu līdzekļa izvēli, procesa virzītājs pieņem lēmumu par tā grozīšanu vai atcelšanu.

Ievērojot to, ka apsūdzētais /pers. B/ tiek atzīts par vainīgu mazāk smaga nozieguma izdarīšanā, iztiesāšanas laikā izvairījās no tiesas, pārkāpa drošības līdzekļa nosacījumus, nepildīja savus procesuālos pamatpienākumus, tiesa atzīst, ka sprieduma izpildes nolūkā līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim atstājams negrozīts /pers. B/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums.

Apsūdzētā/pers. B/ aizstāvībai pirmās instances tiesā tika nodrošināts zvērināts advokāts Ilmārs Punka, kuram saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84. pantu un Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību", kopumā no valsts līdzekļiem izmaksājami 180 euro, bet saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 4. punktu, 368. panta pirmo daļu, lēmuma labprātīgas neizpildes gadījumā 30 dienu laikā no lēmuma stāšanās spēkā, šie procesuālie izdevumi pilnā apmērā piedzenami no apsūdzētā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240. pantu, izlemjot jautājumu par lietiskajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka lietiskais pierādījums – mobilais telefons Samsung i9300 Galaxy SIIIBlack – uzskatāms par atgrieztu īpašniecei SIA "/Nosaukums/". Savukārt elektroniskais dokuments – CD disks ar

videoierakstiem, kas glabājās pie krimināllietas materiāliem, – atstājams glabāšanā pie krimināllietas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520. pantu tiesa

nosprieda

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta ceturto daļu /pers. B/ brīvības atņemšanas soda termiņā ieskaitīt aizturēšanu no 2020. gada 5. jūnija plkst. 12.50 līdz 2020. gada 7. jūnijam plkst. 12.05 (divas dienas) un apcietinājumu no 2022. gada 28. aprīļa līdz 2022. gada 22. jūnijam.

Brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņu /pers. B/ skaitīt no 2022. gada 22. jūnija.

/pers. B/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājums – atstāt negrozītu līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij procesuālos izdevumus 180 EUR (viens simts astoņdesmit euro) apmērā par aizstāvja Ilmāra Punkas darbu pirmās instances tiesā, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Procesuālie izdevumi (advokāta darba samaksa) ieskaitāmi saņēmēja – Valsts kases, reģistrācijas Nr. 90000050138, kontā Nr. LV68TREL1060001239300, BIC kods TRELLV22, maksājuma mērķis: procesuālie izdevumi krimināllietā Nr. 13070001021. Maksājumu apliecinošs dokuments sprieduma labprātīgas izpildes laikā iesniedzams Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā.

Lietisko pierādījumu – mobilais telefons Samsung i9300 Galaxy SIIIBlack – uzskatīt par atgrieztu īpašniekam SIA "/Nosaukums/", reģistrācijas Nr. 40003647545.

Elektronisko dokumentu – CD disku ar videoierakstiem, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – atstāt glabāšanā pie krimināllietas.

Pilnu spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no tā pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2022. gada 19. jūlija.

Tiesnesis E. Ernstsons